GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a" ese: Joi'a si Duminec'a.
Pretiulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni 3 fl. v. a. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu séu 28. franci.

Anulu XLI.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.
Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr. v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori nefrancate nu se primescu. — Manuscripte nu se retramitu.

Nr. 40. Dumineca, 21 Maiu|2 Iuniu 1878.

Scrisórea-programu a lui Sennyey.

Inainte cu vreo 6 septemani, candu s'audì pentru prim'a-óra despre intrunirea partiteloru opositionale din camer'a maghiara, a conservatoriloru cu ómenii stangei moderate, toti credeau cu dreptu cuventu, ca unulu din cei mai de frunte arangeri ai acestei uniuni va fi chiaru capulu partitului conservativu br. Sennyey si ca densulu va si jocá in noulu partitu rolulu de capetenia. Se vorbea din nou de unu ministeriu de coalitiune, de alu carui siefu se desemnase br. Sennyey. Nu s'a intemplatu inse asia cumu credea lumea. Sennyey deodata cu formarea noului partitu opositiunalu si-a depusu mandatulu de deputatu parasindu astfeliu aren'a activitatii sale parlamentarie. De ce s'a retrasu elu tocmai in momentulu acest'a? Nu era óre multiamitu cu pasulu intreprinsu de catra partitulu seu? Facutu-s'a óre fusiunea fara scirea séu in contra vointiei sale, ori-ca retragerea i-a fostu dictata de alte consideratiuni mai inalte politice?

Pana nu vomu fi convinsi de contrariulu, noi credemu cea mai din urma. Nu potemu intielege, cumu conservatorii maghiari se fi trecutu numai asia deodata in castrele straine, lasandu, cumu dice fói'a guvernamentala germana, pe conducutoriulu loru singuru cu stégulu. Déca baronulu Sennyey s'ar' fi retrasu cu totulu pentru totdeauna dela activitatea parlamentara era alt'a, dér' intentiunea s'a nu a fostu niciodata acést'a. In scrisórea de adio, adressata de curêndu alegêtoriloru sei, Sennyey esprima din contra firm'a s'a credintia, ca va sosi si acelu timpu, in care principiele sale voru castigá terenu si atunci va fi gat'a — déca va mai fi in vieatia — a-si consacrá poterile in servitiulu loru. Va se dica Sennyey voiesce numai se-si pastreze poterile pentru viitoriu, candu i se va dá ocasiune a desvoltá o activilate si mai mare parlamentara, desi cumu dice, numai „cá unu modestu, dér' zelosu lucratoriu." Déca lucrulu sta asia, atunci nu e de lipsa multa sagacitate spre a gaci adeveratulu motivu alu retragerei sale. Sennyey evita a se declará solidariu cu ómenii stangei, se da la o parte, pentru cá se-'si conserve nimbulu, se nu se faca impossibilu, se póta incapé mai lesne in viitórea combinatiune ministeriala. Retragerea lui appare dér' mai multu cá o stratagema politica.

Déca inse vomu si abstrage dela acést'a, nu vomu poté denegá enuntiatiunei celei mai recente a lui Sennyey importanti'a ce o are in impregiurarile actuale. Scrisórea ce a adressat'o alegatoriloru sei contiene unu programu formalu, care merita o mai de aprópe consideratiune cu atatu mai vertosu, cu catu br. Sennyey este, cá se intrebuintiamu espressiunea fóiei guvernamentale, o „potentia politica", de cari maghiarii possedu fórte puçine. O insusire inainte de tóte 'lu distinge intre barbatii de statu ai tierei unguresci si aceea este tactulu, calculului rece, moderatiunea ce-o possede in mare gradu. Si póte tocmai acést'a insusire, atatu de rara la connationalii sei, 'lu face capabilu de a jocá inca unu rolu insemnatu in Ungari'a. Scrisórea mentionata mai este inca insemnata, pentru ca br. Sennyey critica intrens'a aspru sistemulu presentu de guvernare.

„Multe ar' trebui se se schimbe si se se imbunatatiésca, chiaru acolo, unde se arata unele simptome de imbunatatire; progressulu ar' trebui se fia cu multu mai mare, pentru cá se potemu vedé implinite dorintiele nóstre moderate, dér' indreptatite" esclama Sennyey. Dupa acést'a declara, ca convictiunea s'a si astadi cá intotdeauna e, ca sustienerea legaturei legale de statu cu Austri'a — pe lenga conservarea drepturiloru constitutionale si interesseloru materiale ale Ungariei — este principal'a garantia a independintiei si esistintiei statului ungaru. Mai departe se declara pentru conservarea institutiuniloru constitutionale ale tierii, a parlamentarismului, dér' este convinsu, ca aceste institutiuni parlamentarie, pentru cá se fia mai folositórie si se aiba o basa mai senatósa, receru o reforma a corpuriloru legiuitórie.

Sennyey cere apoi o reformare radicala a administratiunei. „Pentru aceea — dice — punu unu pondu atatu de mare pe-o fundamentala si sistematica imbunatatire a administratiunei, fiinduca sunt convinsu, ca prin efectulu moralu, ce-lu produce functiunea organica a administratiunei, redicamu pe locuitorii acestei tieri la nivelulu civilisatiunei si culturei europene, ii facemu a se bucurá de adeverat'a libertate, a respectá ordinea, asiguramu mai bine isvórele venitului statului si conservamu caracterulu nationalu si interessele nationale ale tierii. Déca, dice, amu fi avutu o mai buna administratiune si financiele nóstre ar' fi fostu consolidate, negotiarile de impacare cu Austri'a poteau se aiba unu resultatu mai fericitu. . . Prin aceea, ca se denumescu amploiatii de catra statu, inca nu s'a corespunsu cerintieloru reformei administrative. „Dupa a mea parere, dice Sennyey, cetatianulu tierei acesteia, care pórta si trebuie se pórte in tóte impregiurarile multe si grele sarcini, este indreptatitu a pretinde, cá se se póta bucurá de-o administratiune si justitia relativu eftina si acomodata firei simple si obiceiuriloru sale. Vointi'a natiunei de a aduce jertfe, póte se fia fora margini, dér' potinti'a, facultatea ei de a jertfi, 'si are marginile sale si prin urmare este datori'a guvernului a crutiá, a cautá si a desvoltá acést'a facultate.

„In fine sunt convinsu — esclama Sennyey — ca locuitorii acestei patrie fara distinctiune de nationalitate si de confessiuni sunt avisati la olalta si la o iubire, concordia si tolerantia reciproca; apoi ca aceste simtieminte se potu promová numai prin respectulu si neviolabilitatea drepturiloru si a possessiunei, precumu si pe terenulu religionariu prin efectulu salutariu alu autonomiei eserciate sub inspectiunea statului, care se fia garantata prin lege si se se estinda si asupra credintiosiloru bisericei catolice. Numai atunci va fi in adeveru atinsu scopulu sublimu alu legiloru dela 1848: egala indreptatire si reciprocitatea confessiuniloru, scutita prin libertatea consciintiei, care este cea mai inalta aspiratiune spirituala . , . Silintiele mele au fostu bune, mari si juste dér' nu li s'a datu spriginulu doritu . . ."

Acest'a e cuprinsulu scrisórei lui Sennyey. Principiele sale de astadi nu diferu de cele ce le-a desvoltatu in cuventarea s'a de programu tienuta in Ianuariu 1875 in camer'a maghiara. Atunci cá si acuma Sennyey a pretinsu o reforma radicala a administratiunei in Ungari'a. Densulu vede unde e bub'a, cunósce reulu, dér' óre a gasitu si leaculu adeveratu pentru sanarea lui? O buna administratiune este conditiunea de viétia a fiacarui statu si acést'a ne lipsesce atatu la interne cá si la financie, si justitia, cá si la tóte, dice Sennyey. Cumu intielege inse „imbunatatirea fundamentala si sistematica a administratiunei"? Este óre possibila o buna administratiune acolo unde legile sunt apasatórie pentru maioritatea absoluta a poporatiunei? Dlu Sennyey voiesce se redice pe locuitorii acestei tieri „la nivelulu civilisatiunei si a culturei europene", elu sustiene, ca administratiunea trebuie se fia acomodata naturei si datineloru cetatianului, cumu crede elu inse a ajunge la tient'a inalta a unei administratiuni, care se multiamésca si se fericésca poporatiunea tierei, cumu isi inchipuiesce reformarea ei, fara o reformare radicala a legiloru tierii, fara recunoscerea si aplicarea reala a principiului de egala indreptatire pe tóte terenele vietiei de statu?

O buna administratiune trebuie se se baseze inainte de tóte pe dreptate. Legea se nu privilegieze pe nimenea, fia individu, fia casta, fia poporu, in desavantagiulu celuilaltu. Cu alte cuvinte legea se fia façia de toti in aceea-si mesura drépta. Dér' nu-i destulu cu atatu: si aplicarea legei trebuie se fia drépta, correcta, conscientiósa asia cá printrens'a se nu sufere nimenea, ci dincontra se fia spre folosulu tuturoru. Vedemu cu totii, si dlui Sennyey nu i-a remasu necunoscutu, cumu se practiséza dreptatea in Ungari'a. Esistinti'a reului nu-o póte negá astadi nimenea, delaturarea lui o recunoscu toti de-o problema a statului, adeveratulu leacu inse nu l'a aflatu nici br. Sennyey.

Atatu legislatorii maghiari dela 1848, catu si cei ce au venitu dupa ei, s'au insielatu cumplitu, déca au crediutu, ca este de ajunsu egal'a indreptatire a confessiuniloru spre a multiami popórele nemaghiare din Ungari'a si Transilvani'a. Déca dlu Sennyey nu possede alta buruiéna pentru frigurile, de care este scuturata necontenitu poporatiunea acestoru tieri, atunci nu-o va poté redicá niciodata la „nivelulu civilisatiunei si alu culturei europene." Mediulu celu mai poternicu pentru progressulu unui poporu este limb'a s'a, acestu elementu, in care traiesce cá pescele in apa. Cumu se respecta inse limb'a natiunalitatiloru in statulu maghiaru? Sennyey dice, ca „simtiulu de iubire, concordia si tolerantia reciproca intre locuitorii patriei se póte promová numai prin stim'a si neviolabilitatea drepturiloru si a posessiunei." Esista inse o posessiune mai santa dela Dumnedieu data, unu tesauru mai scumpu pentr'unu poporu, cá limb'a si natiunalitatea s'a?

Statulu nu va poté inflori, progressu adeveratu nu va poté fi pana atunci, pana candu administratiunea va fi basata pe unu sistemu de persecutiune a limbei si natiunalitatii popóreloru nemaghiare; aceste nu se voru bucurá de adeverat'a libertate, pana candu indivitualitatea loru va fi necontenitu amenintiata. Cine va poté si numai visá de o drépta séu buna administratiune acolo, unde se mesura cu cumpene diferite, unde cetatianulu, care apartiene rassei domnitórie cu trupulu séu cu sufletulu séu cu trupu si sufletu, este mai bine vediutu inaintea legei, decatu celu de alta limba si nationalitate, unde libertatea, patriotismulu, progressulu in tóte devine unu monopolu mai esclusivu alu unui singuru poporu. Baronulu Sennyey are fórte dreptu, candu sustiene, ca nu este bine a totu pretinde jertfe dela popóre, ca trebuie se li se si dé ceva, trebuie inainte de tóte se fia crutiate si desvoltate poterile loru, pentru cá se crésca si crescendu se se marésca si facultatea loru de a jertfi. Br. Sennyey 'si-a alesu o prea nobila si frumósa tienta voindu cá prin punerea in pracsa a principieloru sale privitórie la reformarea administratiunei se faca, cá poporatiunea acestoru tieri se se bucure de adeverat'a libertate, de binefacerile culturei si ale civilisatiunei, de bunastare materiala . . . Aceste sunt inse nesce plante, cari nicidecumu nu se potu desvoltá sub ceriulu innuoratu alu terrorismului nationalu.

Canteculu gintei latine.

Natiunea romana a reportatu dilele aceste o victoria literaria din cele mai onorifice. Cetitoriloru nostri le este cunoscutu ca societatea limbeloru romane din Montpellier a fostu escrisu unu premiu pentru cea mai buna poesia, care va avé de obiectu „Canteculu gintei latine." Cu ocasiunea Serbariloru latine ce avura locu dilele aceste la Montpellier, s'a tienutu concursulu si intre toti poetii latinatatii, cari au emulatu la acea serbare cu ingeniele loru, a primitu cunun'a d. V. Alesandri. Onóre illustrului si genialelui nostru poetu. De aci incolo numele lui va resuná dela Dunare pana la Oceanulu atlanticu si tóte popórele latine voru cantá dulcele si melodiosulu imnu alu bardului gintei latine.

Eata ce ne relatéza „Press'a" din Bucuresci:

„Societatea Limbeloru Romane a anuntiatu, printr'o programa speciale, pentru Marti'a Pasciloru din anulu curentu, ce coincidase cu aniversarea implinirei a doue mii de ani dela fundarea orasiului Aquae Sextiae (Aix en Provence) ca va conferi, in siedinti'a solemna a celui d'alu doilea concursu alu seu trienalu, unu premiu, consistandu intr'o mare cupa simbolica de argintu, autoriului, ce va presintá cea mai buna poesia, avendu de obiectu: Canteculu Latinului séu Canteculu Gintei Latine.

„Programulu acestui concursu, pe care l'am publicatu deja in mai multe ronduri, inspirà ideea Bardului eroiloru dela Griviti'a de a luá parte la lupt'a gloriósa a geniuriloru poetice de vitia latina, si intindiendu córdele sublimei sale lire, intonà, din retras'a s'a locuintia dela Mircesci, celu mai melodiosu Imnu alu gintei latine, care rapi admiratiunea membriloru, ce compuneau juriulu. Cu cantulu seu, poetulu Alecsandri probà inca odata omenirei, ca natiunea romana a mostenitu tóte virtutile si calitatile gintei din care descinde, si ca cu tóte ca fú isolata la portile Orientului, dens'a a sciutu se le conserve intacte, cá se póta dá, la ocasiuni, eroi pentru Griviti'a si eroi pentru Montpellier.

Dér' eata Canteculu Gintei Latine, intonatu de Bardulu Curcaniloru dela Griviti'a:

CANTECULU GINTEI LATINE.

Latin'a ginta e Regina
Intre-ale lumei ginte mari;
Ea pórta 'n frunte-o stea divina,
Lucindu prin timpii seculari.
Menirea ei totu inainte
Mareti indrépta pasii sei,
Ea merge 'n capulu altoru ginte
Versandu lumina 'n urm'a ei.

Latin'a ginta'i o vergina
Cu farmecu dulce, rapitoru;
Strainu 'n cale'i se inclina
Si pe genunchi cade cu doru.
Frumósa, vie, zimbitóre,
Sub ceru seninu, in aeru caldu,
Ea se oglinda 'n splendidu sóre,
Se scalda 'n mare de smaraldu.

Latin'a ginta are parte
De-ale pamentului comori,
Si multu voiosu ea le imparte
Cu celelalte-a ei surori.
Dér' e teribila 'n mania,
Candu braçiulu ei liberatoru
Lovesce 'n crud'a tirania
Si lupta pentru-alu ei onoru.

In diu'a cea de judecata,
Candu, façia 'n ceru cu Domnulu santu,
Latin'a ginta-a fi 'ntrebata:
Ce ai facutu pe acestu pamentu?
Ea va respunde susu si tare:
„O! Dómne, in lume catu am statu,
„In ochii sei plini de-admirare
„Pe tine te am representatu!

„Cantulu poetului romanu fù judecatu de catra unanimitatea membriloru, cari compuneau juriulu concursului, superioru canturiloru presintate de catra poetii celorlalte natiuni sorore, cari au luatu parte la concursu, si prin urmare decise, cá premiulu indicatu se fia conferitu poetului romanu. D. Roqueferrièr anuntià poetului nostru resultatulu concursului, prin urmatórea telegrama din 7 (19) ale lunei curente:

„Alecsandri.

„Mircesci.

„Juriulu, compusu de Mistralu, Tourtoulon, Quintana, „Obedenaru si Ascolu, Ve confera, in unanimitate, premiulu „Cautecului Latinu. Ve asteptamu. — Semnatu, Roqueferrièr."

„Cu tóta dorinti'a ce avù poetulu nostru de a luá parte la serbarile ce au urmatu concursului, si la cari era cu nerabdare asteptatu de catra cultorii museloru din celelalte natiuni si de catra Societatea limbeloru Romane, Dlu Alecsandri, impedecatu de afaceri personale, fù nevoitu a decliná invitatiunea. Abia respunse inse, multiamindu societatii limbeloru Romane de premiulu conferitu operei sale si primì o noua telegrama din partea dlui A. de Quintana y Combis, care oferise societatii premiulu in coprinderea urmatória:

„Vasile Alecsandri.

„Gar'a Mircesci, Romani'a.

„Primiti, cu cordialele mele felicitari, urarile ce fa„cemu pentru Romani'a, D-vóstra, care sunteti unu mare poetu „binevoiti a fi ecoulu simpathiiloru poetiloru latini, reuniti „la Montpellier. — Semnatu: Albert Quintana."

„La acésta telegrama, dlu V. Alecsandri respunse imediatu prin cea urmatória:

„Domnului de Quintana, presiedintele societatiei limbe„loru romane.

„Montpellier.

„Raportandu pretiósele sale simpathii asupr'a tierei „mele, societatea limbeloru romane 'mi-a facutu indouitu de „scumpa pronuntiarea s'a in favorulu meu. Binevoiti, ve „rogu, a fi interpretulu aceluiasi semtiementu pe lenga con„fratii mei latini, si a priimi personalmente prea sincer'a „mea gratitudine.

„Alecsandri."

Programulu dilei, in care s'a incuuunatu canteculu Gintei latine de Alecsandri, a fostu urmatoriulu:

1. Siedinti'a solemnela a concursului, pentru Canteculu Latinului, s'a deschisu cu esecutarea musicala a cantecului canadianu; 2. Discursulu de deschidere alu domnului Quintana Y. Combis, deputatu alu camerei din Madridu si comissariu alu Spaniei la expositiunea din Parisu; 3. Esecutiunea unei arii nationale romane; 4. Reportulu francesu alu dlui Roque-Ferrier asupr'a poesiiloru concursului; 5. Proclamarea lauriatiloru si atributiunea cupei data de d. Quintana si a ramurei de lauru, data de societatea Parage etc.; 6. Citirea poesiiloru incoronate séu mentionate; 7. Esecutarea musicei, compusa de d. Marchetti din Rom'a pentru „Canteculu latinului"; 8. Discursurile delegatiloru; 9. Esecutarea Marsiului incoronarei, compusu de d. Filipu Pedrell.

Afara de acestea, in aceeasi di, inainte de amédi si sér'a, s'au mai urmatu feliurite adunari si petreceri in mai multe parti ale orasiului.

La situatiune.

Brasiovu, in 1 Iuniu 1878.

De cate ori ne gandimu la situatiunea monarchiei nóstre, ni se infaçisiéza doue mari semne de intrebare; unulu privitoriu la impacarea dualistica, altulu la politic'a nostra esterióra. Cumu se voru resolvi cestiunile aceste grave, dela cari depinde chiaru viitoriulu imperiului? Corpurile representative adunate in capital'a Austriei desbatu tocmai acuma asupra loru. In adunarea deputatiloru austriaci se discuta legile de impacare, pre candu delegatiunile se ocupa cu congressulu, cu sfer'a interesseloru austriace, cu creditulu de 60 milióne si cu pregatirile militare pe la fruntarie. Resultatulu desbateriloru din senatulu imperialu nu 'lu cunóscemu, dér' scimu, ca au decursu in cele trei dile d'antaiu, cu mare infocare. Vorbitori insemnati au combatutu cu argumente tari pactulu dualisticu si neajunsele sale si se intielege, ca nici sistemulu, care a creatu acestu pactu, nu a remasu crutiatu.

„De ce se fimu totu noi aceia, dela cari se cere cá se céda, nu s'ar' poté cá si Ungari'a se céda odata? Cumu amu facut'o cu cafeu'a si cu petroleulu, asia trebuie se-o facemu acumu cu cuot'a si cu restitutiunea impositeloru. Atunci amu disu ba si amu reusitu. Trebuie se avemu si acuma curagiulu se dicemu ba." In aceste puçine cuvinte, ce le-a vorbitu unulu din siefii nemtiloru decembristi, vestitulu Dr. Herbst, se oglindéza spiritulu, de care au fostu conduse desbaterile din urma ale camerei austriace. Nemtii austriaci condamna pactulu, ilu numescu chiaru stricatiosu si dicu, ca déca se si cere dela densii se'lu primésca cá la 1867 de sil'a impregiurariloru, se fia scutiti celu puçinu alte noui sarcine, ca-ci cele vechi le sunt deja destulu de grele si aprópe nesuportabile. Se intielege, ca opositiunea nu a lasatu se tréca ocasiunea spre a lovi barbatesce in sistemulu dualisticu. Contele Hohenwart l'a combatutu mai tare, dicêndu, ca ból'a de care sufere Austri'a si Ungari'a nu este alta, decatu urmarea pactului dela 1867. Lovirile indreptate in contra dualismului, sunt atatu de dese, incatu chiaru cei ce se dedasera cu ele, s'au pusu pe ganduri.

Se trecemu la politic'a nóstra esterióra. Despre acést'a a datu unele deslusiri contele Andrásy in delegatiuni. Este greu a-'si formá o idea chiara din cuvintele ministrului nostru de esterne, este greu, ca-ci densulu a asiguratu in espunerea s'a, ca politic'a cabinetului austriacu nu s'a schimbatu, ca a remasu cea de mai inainte. Déca amu sci dér', cumu a fostu mai inainte, amu poté se judecamu cumu este astadi. Ne tememu, cá se nu fi fostu si se nu fia inca si acuma nechiara, nesigura si neotarita, cumu apparu tóte actele mai recente ale oficiului nostru de esterne. Semburele espunerei lui Andrásy l'am impartasitu deja in numerulu trecutu, remane dér' a mai adauge cuprinsulu declaratiuniloru sale ulterióre.

La intrebarea ce i-a adresat'o br. Bánhydi sei numésca acele puncte ale tractatului dela San-Stefano ce le crede stricatióse interesseloru monarchiei, a respunsu contele Andrásy, ca cu respectu la apropiat'a intrunire a congressului, nu se póte esprimá detailatu asupra loru, dér va espune unele puncte mai principale. Cabinetulu austro-ungaru, dise elu, voiesce cá pacea ce va urmá dupa resbelu se fia durabila, de aceea l'a ingrigitu estinderea prea mare a Bulgariei stipulata in tractatulu dela San-Stefano. Elu crede ca este periculosu pentru pacea Europei, déca in favorulu unei nationalitati s'ar' creá unu statu compactu, care s'ar' poté sustiené numai prin suprimarea altoru elemente. Importantu este mai departe, ca cabinetulu austriacu remonstréza cu deosebire in contra punctului 8 alu tractatului, care stabilesce ocupatiunea de doui ani a Bulgariei de catra trupele russe si comunicarea loru prin Romani'a in timpulu acest'a. Contele Andrásy combate stipulatiunea numita cu cuventu, ca o asemenea ocupatiunea ar' dá numai ansa la o continua nelinistire si neincredere. In fine dice, ca ar' dori unele modificatiuni privitórie la marirea teritoriala a Serbiei si a Muntenegrului, in contra carei'a in principiu n'are nimicu a obiectá. Muntenegrulu s. e. se nu se marésca asiá cá se sufere prin aceea comerciulu monarchiei si comunicatiunea ei cu Orientulu.

In siedinti'a din 30 Maiu a mai spusu Andrásy, ca inca nu se scie diu'a, in care se va intruni congressulu, ca nu cunósce resultatulu negotiariloru anglo-russesci, crede inse, ca nu s'a stipulatu nimicu in contra interesseloru Austro-Ungariei. Dela Russi a n'a sositu inca pana acuma nici unu respunsu multiumitoriu pentru Austri'a, marturisesce Andrásy. Eata unu punctu, care ar' trebui se ingrigésca multu pe toti cei ce dorescu o pace durabila si cu deosebire pe „Moltke alu pacii", cumu numesce pe cont. Andrásy intr'o brosiura unu famulus de alu biuroului de pressa.

Si ce dise numai d. Andrásy despre Basarabia? Nici unu cuventu. Se intielege — respunse densulu unui interpellante, — ca in Romani'a trebuie se fia sustienuta libertatea Dunarei, de aceea nici nu am mai facutu mentiune de ea!? Dér' cumu intielege elu libertatea Dunarei? Asia cá Bismarck si Gorciacoff, cá Russi'a se ié Basarabi'a pana la Reni si gurile Dunarii se le lase in paz'a Romaniei? Se vedemu ce va dice congressulu!

Caletori'a Domnitoriului Carolu in Olteni'a.

Mercuri, 10 Maiu v., aniversarea suirii M. S. pe tronulu Romaniei, I. S. aflandu-se in Pitesci a mersu la biseric'a cathedrala a orasiului, unde s'a cantatu unu Te-Deum de P. SS. episcopulu de Argesiu. In façi'a cathedralei se aflau insirate mai multe regimente din diferite arme sub comand'a dlui generalu Racovitia, care au defilatu dupa seversirea serviçiului divinu pe dinaintea M. Sale. Intorcendu-se la cuartiru, a primitu mai antaiu felicitarile tuturoru oficiariloru presinti in Pitesci, cu care ocasiune d. generalu Cernatu, ministru de resbelu, a felicitatu pe M. S. din partea armatei, dicêndu, ca si in viitoriu, cá si in trecutu, ea va sci se lupte si se móra pentru patria si Domnitoriu. M. S. a multiamitu, respundiendu, ca a fostu mandru de a se afiá in capulu unei armate, care cu atat'a vitejia si-a facutu datori'a pe campulu de lupta. Dupa acést'a a urmatu gard'a orasienésca, consiliulu municipale si celelalte autoritati, precamu si mai multi particulari, cari au venitu se felicite pe M. S.

La órele 11 M. S. a plecatu cu trasur'a spre Curtea de Argesiu, intempinatu pe totu drumulu de aclamatiunile poporului, care esieá in vestminte de serbatóre. La comun'a Merisiani, proprietatea dlui senatoru Al. Zisu, a luatu dejunulu cu tóta suit'a, dimpreuna si cu d. aginte alu Serbiei, care fusese invitatu de I. S. se visiteze Curtea de Argesiu. La finele dejunului d. generalu Racovitia a redicatu unu toastu in senatatea MM. LL. Domnului, Dómnei, pentru armata si pentru marirea, libertatea si neatarnarea tierii, la care M. S. a binevoitu a respunde prin cuvinte fórte calduróse.

La órele 4 d. a. M. S. a sositu la Curtea de Argesiu, unde gasi orasiulu impodobitu in modulu celu mai stralucitu. Mai inainte de tóte merse la biseric'a domnésca a lui Radu-Negru Voda, unde P. SS. parintele episcopu de Argesiu oficià unu serviçiu divinu, ér' de aci se duse la cuartirulu ce'i erá pregatitu la locuinti'a primariului, si unde'lu asteptá unu publicu numerosu, precumu si elevii si elevele din acelu orasiu, care rostira mai multe discursuri si poesii patriotice. La prandiu primariulu tienù o cuventare plina

de simtieminte frumóse, la care M. S. respunse, inchinandu pentru prosperitatea orasiului si in sanetatea orasieniloru. Sér'a seminaristii episcopiei de Argesiu, precumu si elevii scólei primarie, facura M. S. o fromósa serenada. Orasiulu era iluminatu si impodobitu cu multu gustu.

A dou'a di, 11 Maiu, timpulu fiindu ploiosu, M. S. nu 'si-a potutu urmá caletori'a spre Campu-Lungu, si peste di a visitatu mai antaiu seminariulu si scólele primarie, ér' dupa acee'a s'a dusu la monastire, unde a visitatu cu deamenuntulu restauratiunea acestui pretiosu monumentu istoricu, insoçitu fiindu de d. Le Comte, distinsulu artistu francesu, carui'a este incredintiata restaurarea monastirei. Dupa acést'a M. S. a facutu o visita P. SS. parintelui episcopu Ghenadie. — Sér'a orasiulu a fostu frumosu illuminatu. M. S. Domnitoriulu a facutu o preamblare pe strad'a principala a Curtii de Argesiu, unde orasienii l'au intimpinatu cu urari frenetice si l'au recondusu la cuartirulu princiariu cu o orchestra de lautari. Aici s'au facutu dinaintea ferestreloru M. S. dantiuri nationale, la care M. S. a privitu peste doue óre cu celu mai viu interessu. „Monit."

Vineri diminétia, 12 Maiu, M. S. Domnitoriulu a parasitu Curtea de Argesiu in sunetulu clopoteloru si alu urariloru unanime ale poporului si s'a indreptatu spre Campu-Lungu, unde a ajunsu pe la órele 4 d. a. La tóte statiunile M. S. a fostu intempinatu cá si pana aci de catra locuitori si de catra elevii scóleloru, cu flori, cu imnuri si cu aclamari entusiaste. La Musetesci M. S. voindu se resplatésca silintiele date de invetiatoriulu scólei, cu esercitarea copiiloru chiaru si la manuirea armeloru a binevoitu a'lu decorá cu medália. La Domnesci M. S. a luatu dejunulu sub unu umbrariu improvisatu. In timpulu catu a statu aci, a binevoitu a consolá pe veduvele soldatiloru cadiuti in lupta si a decorá pe unii raniti. La Campu-Lungu cá si la Domnesci primirea ce s'a facutu Domnitorului a fostu din cele mai calduróse.

Dumineca, 14 Maiu la órele $8^1/_2$ I. S. Domnitoriulu a pornitu din Campu-Lungu. Dupa o caletoria de 4 óre prin muntii cei mai incantatori ai districtului Muscelu, M. S. Domnitoriulu a ajunsu la satulu Gemenea, frontier'a districtului. Aci I. S. fù intempinatu de prefectulu districtului Damboviti'a. Aci primariulu si proprietariulu au primitu pe Mari'a S'a cu discursuri de bunavenire, terminata in strigarile de ur'a ale poporatiunei adunate in mare multime in curtea proprietatii. Dupa acést'a s'a urmatu dejunulu sub unu umbrariu mare si fórte frumosu, la care Inaltimea S'a a binevoitu a intruni pe primariulu comunei si pe gazda. La órele 2, Mari'a S'a, escortatu de o multime de sateni si primari, a pornitu spre Tirgoviste unde 'si-a facutu intrarea pe la $6^1/_2$ óre. Poporatiunea vechei capitale a tierei nu s'a lasatu a fi intrecuta de celelalte orasie, pe unde trecuse Mari'a S'a si mai tóta esise inaintea suveranului la barier'a orasiului. Mari'a S'a a mersu dreptu la biseric'a catedrala. Dupa terminarea servitiului religiosu, Mari'a S'a merse la cas'a dlui Bratescu, ce se pregatise si se impodobise fórte frumosu de catra proprietariu, pentru resiedinti'a Mariei Sale.

M. S. Domnitoriulu, in diu'a de 14 Maiu, a facutu o escursiune in trasura la Rucaru. Plecarea a avutu locu la 9 ore dimineti'a. Mari'a S'a s'a opritu in cale la Namaesci, spre a visitá monastirea, a carei biserica sapata in stanca, merita de a fi admirata. La comun'a Dragoslavele, Mari'a S'a, aflandu ca sunt doi soldati raniti din campani'a trecuta, a binevoitu a 'i chiamá in presenti'a S'a si a'i decora. La Rucaru M. S'a a fostu primitu cu acelasiu entusiasmu, cu care natiunea intrégа l'a intempinatu pretutindeni; in caletoria, in cateva comune, M. S'a a vediutu cu deosebita satisfactiune pe elevii scóleloru primarie rurale facundu manuirea armeloru cu nesce pusci de lemnu improvisate, precumu si evolutiunile scólei de campania. Elevii erau comandati de chiaru unulu dintre densii. M. Sale i s'a oferitu o collatiune in casele dlui Bastea, celu mai insemnatu dintre mosnenii acelei comune. Gazd'a si sociulu ei au avutu onóre a luá locu la mésa, la drépt'a si steng'a Domnitoriului. M. S'a a admiratu cu deosebire costumulu nationalu atatu alu gazdei catu si alu tuturoru locuitoriloru din Rucaru, unde acest'a e conservatu in tóta corectiunea si splendórea traditionala.

Dupa doa ore de petrecere la Rucaru, Mari'a Sa S'a inapoiatu pe aceea si cale la Campu-Lungu.

„Monitoriulu" mai publica si urmatóri'a telegrama de felicitare ce consiliulu de ministri a tramisu Domnitoriului in diu'a de 10 Maiu precumu si respunsulu Mariei Sale:

„Prea Inaltiate Dómne Diece Maiu de douisprediece ani represinta pentru Romani'a diu'a mare a istoriei sale contimporane. In impregiurarile grele de astadi Romani'a nu uita importanti'a acestei dile, nu uita bunurile ce deja datoresce si sperantiele inca crescu despre bunurile ce astadi ne va mai aduce. A serbá diu'a de 10 Maiu, este a serbá numele Mariei Vóstre, este mai alesu astadi, a ne aminti alianti'a ce, acum douisprediece ani, s'a incheiatu intre Inaltimea Vóstr'a si intre natiunea romana, si care, prin eroismulu si abnegatiunea Mariei Vóstre, a primitu in anulu acest'a sigillulu ce popórele punu pe actele nedisolubile.

Da, Mari'a Ta, Romanii, acumu mai multu de catu ori candu, hranescu credinti'a, ca sub auspiciele Inaltimei Vóstre si prin virtutile militarie si cetatianesci ale marelui capitanu, ale Constitutionalului Domnu Carolu I, tier'a nóstra va birui tóte greutatile, tiér'a nóstra va ajunge la implinirea destinateloru sale. Consiliulu Vostru de ministri, exprimendu-ve aceste sentimente, aceste credintie, are convictiunea, ca este pe langa Inaltimea Vóstra intrepretulu sinceru alu insusi simtieminteloru natiunei romane.

Consiliulu de ministri: I. C. Bratianu, M. Kogalnicénu, G Chitiu, Cernatu, Eug. Statescu, I Campineanu, P. S. Aurelianu.

M. S. Domnitoriulu a respunsu astfeliu:

„Dlui presiedinte alu consiliului de ministri! Cu o viua placere primescu felicitarile ce 'mi-a adresatu consiliulu de ministri in acésta di, scumpa animei mele. Acumu candu Romani'a a aretatu prin fapte ceea ce este in stare a face, mai multu de catu oricandu sunt incredintiatu, ca Dumnedieu ne va ajutá a birui tóte greutatile si ca cu concursulu luminatu alu consiliariloru Mei tiér'a nóstra va ajunge la implinirea destinateloru sale. Carolu."

Domnitoriulu Carolu a adressatu dlui ministru-presiedinte alu consiliului I. Bratianu urmatóri'a scrisória:

„Scumpulu meu presiedinte alu consiliului de ministri! In timpu de 11 ani, dela 1866 si pana in anulu trecutu, diu'a de 10 Maiu devenise pentru tiéra o data ce'i placea a serbatori in aducerea aminte a suirei Mele pe tronu, si scumpa erá animei Mele acea di, ca-ci ea 'mi amintea solemn'a legatura strensa intre natiunea romana si Mine.

10 Maiu a devenitu cu anulu incetatu un'a din cele mai mari date ale istoriei nationale, ca-ci poporulu romanu sferemà in acea di jugulu umilitoriu, ce'lu apasá de seculi si se proclamà de sine statatoriu.

Tiér'a a serbatu estu-timpu pe 10 Maiu cu unu indouitu entusiasmu: cá primulu aniversariu alu independintiei si alu douisprediecelea alu intronarei Mele.

Felicitarile cele mai calduróse, urarile cele mai vii Ne-au fostu tramise Dómnei si Mie, din tóte partile, din tóte unghiurile patriei. Capital'a Romaniei, de care Me aflamu departe in acea di, fiindu in caletoria in Olteni'a, spre a inspectá vitéz'a nóstra ostire, capital'a s'a unitu cu tier'a intréga, si Dómn'a a fostu martora a unoru demonstratiuni patriotice si magulitórie, care dovedescu, catu de viu iubitii Mei Bucuresceni simtu totu ce se atinge de marele interessu nationalu.

In cursulu calatoriei Mele, peste Argesiu si peste Oltu, amu fostu pretutindeni intempinatu cu veselie si cu neindoióse semne de devotamentu.

Aceste manifestari, in urm'a evenimenteloru, prin care a trecutu tiér'a, in urm'a sacrificieloru, ce a fostu nevoita a ingadui si este gat'a a ingadui inca, pentru independenti'a si marirea ei, au fostu indoitu de scumpe pentru Mine si 'mi au datu increderea, ca cu ajutoriulu A-Totu-Poternicului si cu barbati'a filioru ei Romani'a va sci a esi cu bine din greutatile orei presente.

Te rogu dér', scumpulu Meu presiedinte alu consiliului, a aretá indeobste tutuloru, din partea mea si a Dómnei, viu'a Nóstra gratitudine pentru tóte urarile si felicitarile ce Ni s'au tramisu la 10 Maiu de corpurile si autoritatile constituite ale statului, de comerciu, industria, professiuni libere si particulari.

Pentru unu Domnu, cá si pentru unu parinte, este o mare mangaiere si intarire sufletésca a vedé la dile mari si memorabile, poporulu intregu, cá o singura familia, stringendu-se cu anim'a impregiurulu Seu si incungiurandu'lu cu dragostea lui.

Primesce, cu acésta ocasiune, reinnoirea afectuósei si nemarginitei stime ce 'ti pastrezu.

Bucuresci, 17 Maiu 1878.

CAROLU."

Dela Sinodulu gr. or. din Sibiiu.

Siedinti'a VII-a. Inceputulu ilu facù dep. G. Fagarasianu prin o propunere in privinti'a impartirei ajutoriului de statu. O alta propunere de interessu mai generalu a fostu cea urmatória a dep. V. Romanu, care carulu puçinu camu inglodatu alu Metropoliei nóstre ar' voi se'lu puna la cale, cá se amble mai iute si mai regulatu. Numitulu domnu deputatu: considerandu, ca suprem'a representantia a bisericei nóstre, congressulu nationalu bisericescu nu s'a mai intrunitu de multi ani pentru implinirea inaltei sale chiamari, considerandu, ca nici consistoriulu metropolitanu nu se aduna regulatu; considerandu urmarile grave ce resulca de aici pentru metropoli'a intréga si pentru archidiecesa in deosebi, invita pe sinodu a esmite din sinulu seu o comissiune de trei, care in cointielegere cu parintele archiepiscopu si metropolitu se incerce a delaturá catu mai curêndu si prin tóte mediulócele recerute reulu si pedecile esistente. Astfeliu de comissiuni aréta vorbitoriulu, ca s'ar' fi esmisu si din partea sinódeloru din Aradu si Caransebesiu. — Se transpune comissiunei pentru propuneri.

Dep. E. Brote face apoi urmatóri'a propunere:

„Din considerare, ca indeplinirea afaceriloru din archidiecesa ar' fi luatu unu cursu abnormalu; ca biseric'a redicata de nemuritoriulu Andreiu Siagun'a la o trépta inalta, nu ar' fi adi representata afara asiá, precumu o ar' pretinde interessulu si demnitatea ei; ca organele singulare ale organismului bisericescu ar' functioná neregulatu si n'ar' corespunde datorintiei ce le impune legea; ca causele economice si scolare n'ar' fi in ordinea, in care ar' trebui se fia; numitulu deputatu propune urmatóri'a motiune:

Pana ce afacerile nóstre archidiecesane nu 'si voru luá érasi cursulu loru normalu; pana ce organismulu nostru bisericescu nu va functioná regulatu si nu va corespunde inaltei sale chiamari; pana ce invetiamentulu confessionalu nu va fi pusu in conditiuni favorabile progressului; pana ce nu se voru luá mesuri, cá constitutiunea nóstra bisericésca, sanctionata de Majestatea S'a imperatulu si regele nostru, se se sustiena in tóta intregitatea ei; pana ce nu se voru dá si creá garantii indestulitórie pentru regulatulu si neintreruptulu cursu alu agendeloru archidiecesane: — pana atunci sinodulu archidiecesanu se declara in permanentia.

Presidiulu, inainte de a admite la votu acésta motiunei, declara, ca ea ar' afirmá multe, cari inse in modulu, in care ar' fi espuse, ar' fi lipsite de basa. Recunósce de altcumu, ca esista reu in archidiecesa, ca scaderile ce se vedu, potu iritá si necaji pe cineva, dér' ca ar' fi ecuitabilu a esplicá acele rele din unu punctu de vedere mai umanu, ca-ci toti potemu retaci. S'au intemplatu unele séu altele, cari paru a fi in defavorulu archidiecesei, inse densulu (archiepiscopulu) va lamuri lucrulu la tempulu seu, si atunci se va vedé, ca in interessulu diecesei s'a fatutu, ce s'a facutu. — Supunendu-se cererea urgentiei la votu, sinodulu o respinse si transpune motiunea comissiunei pentru propuneri.

Se pune la ordine propunerea lui Romanu, pe care propunetoriulu si-o apera in contr'a imputarei, ca ar' taiá in competenti'a cuiva. Esmiterea acestei comissiuni dupa densulu er' avé mai multu unu scopu informativu. Déca se voru aflá pedeci, atunci ea 'si va dá sfatulu si ajutoriulu seu pentru implinirea grelei chiamari a metropolitului. E. Macelariu spriginesce propunerea. Deputatulu Boiu sustiene, ca propunerea acést'a e de o natura cu a lui Brote, prin urmare e de a se dá si acést'a comissiunei pentru propuneri. La aceste presidiulu observa, ca amendoue propunerile-su indreptate in contr'a persónei sale. Ce privesce propunerea lui Brote: presidiulu o numesce de unu atentatu indreptatu oblu in contr'a persónei sale. Marturisesce si densulu (presidiulu), ca afacerile nu mergu asiá cá se multiamésca pe toti, regreta inse, ca óre care considerari 'lu impedeca de a infacisiá lucrulu in starea s'a adeverata. Speréza inse, ca la timpulu seu tóte voru venì la lumina si atunci cei nemultiumiti voru avé ocasiune a judecá mai afundu in totu cuprinsulu lucrului. Sinodulu decide apoi a transpune propunerea lui Romanu comissiunei pentru propuneri.

Statistic'a studentiloru romani.

Societatea academica sociala literaria „Romani'a-Juna" din Vien'a ne tramite spre publicare urmatoriulu appellu:

„P. T. Domnule! Sciinti'a si poterea morala sunt stalpii fericirei popóreloru.

Aceste bunuri, possedendu-le unu poporu póte fi siguru de o viétia inflloritória, de o viétia temeinica. Representantulu acestoru factori poternici este inteliginti'a unui poporu, sunt individii, cari possedu o scóla.

Noi Romanii, — asta o recunoscu si strainii, amu facutu in timpu de abiá 30 de ani pasi gigantici pe terenulu culturei: dispunemu de o inteligintia numerósa din tóte speciele. Fara a ne teme, ca comitemu erórea de lauda propria, putemu afirmá, ca pe lenga tóta vitregitatea tempuriloru, zelulu de a dovedi Europei, ca suntemu unu poporu, care nisuesce la adeverat'a cultura, — este viu la noi. Dér' ast'a nu e de ajunsu. Candu o parte insemnata a poporului romanu este in ajunulu de a intrá intr'o era nóua, e necessariu a ne mesurá poterile, spre a ne poté formá o idea in catuva clara despre venitoriulu celu mai apropiatu.

Societatea „Romani'a-Juna“, ai carei representanti avemu onórea a fi, crede ca va poté realisá acésta idea, compunendu si publicandu o „statistica a tuturoru studentiloru romani aflatori la scólele superióre ale Europei.“ Societatea numita se crede chiaru indatorata a face acést'a, dupa-ce publiculu romanu si-a esprimatu in publicitate de repetite ori vii'a dorintia, de a possede o atare statistica.

Este evidentu, ca acést'a e possibilu numai prin concursulu publicului romanu, a onor. Decanate dela institutele superióre romane (cu rangu academicu) si cu deosebire prin concursulu domniloru studenti romani de pe la diferitele universitati.

Scusati-ne, P. T. Domnule, déca ne permitemu a Ve cere si concursulu D-Vóstre, care, ne place a crede, ca nu ni-'lu veti refusá. Ve rogamu deci, aveti bunetatea a ne impartasi celu multu pana in 1-a Octobre st. n. a. c. — sub adress'a societatii „Romani'a-Juna“, Vien'a I., Sonnenfelsgasse No 1 —: a) numele b) specialitatea studiului si c) loculu nascerei tuturoru aceloru domni studenti romani dela scólele superióre ale orasiului, in care Ve aflati. Asemenea Ve rogamu a ne impartasi: d) numele si e) ocupatiunea parintiloru respectiviloru domni.

In fine, la casu de sciti, ca se afla in vreunu orasiu mai micu séu la vreunu institutu mai puçinu cunoscutu unulu séu mai multi studenti romani, cari facu studii superióre, — Ve rogamu, a ne incunosciintiá, déca Ve este possibilu, si despre numele si adress'a aceloru domni, spre a poté intrá in corespundintia cu densii. Contamu P. T. Domnule, pe sprijinulu D-Vóstre, asigurandu-Ve de destins'a stima ce V'o pastramu.

Vien'a, 24 Maiu, 1878.

Drd. Octaviu Blasianu, Presiedinte. Basiliu Voin'a, Secretariu.

Diverse.

(Reuniunea romana de gimnastica si de cantari in Brasiovu.) Dumineca in 21 Maiu (2 Iuniu) 1878 Reuniunea acést'a va face o escursiune colegiala in stejarisiu dupa programulu urmatoriu: 1. Membrii se aduna la $1^1/_2$ d. p. inaintea locuintiei presiedintelui (casele Jordache Davidu) 2. Precise la 2 óre va fi plecarea cu musica militara prin strad'a Scheiloru si prin strad'a Furcóei .n susu. 3. Dupa sosire se va rosti unu discursu de bineventare de catra conducetoriulu conveniriloru colegiale, dupa care va urmá: a) Fuga in cercu, esecutata de gimnastici (cu musica) b) Cantecu de escursiune choru micstu de I. Rheinberger. c) Doue animi nu-mi dau pace, hora pentru choru micstu de G. Dim'a d) Remasu bunu corului, coru micstu de F. Mendelssohn-Bartholdy. e) Ploea hora poporala, pentru coru micstu de G. Dim'a. f) Intrecere in fuga cu premii, esecutata de membrii insinuati 4. Dansu. 5. Reintórcerea la $7^1/_2$.

(Festivitatile latine.) Cetimu in „Dorobantiulu:“ Mai multi cetatiani, mare parte deputati, cu ocasiunea inaugurarii festivitatiloru latine dela Montpellier, au adresatu comitetului diriginte o telegrama de felicitare in numele compatriotiloru loru, invitándu congressulu, ca sessiunea viitória (Septembre 1879) s'o tiena in Bucuresci. Comitatulu a respunsu telegraficu dlui Urechia, ca „multiamesce cu emotiune si ca primesce propunerea cu bucuria, in numele Latiniloru intruniti la Montpellier.“

(Sciri merunte din Romani'a.) Cetimu in „Rom. Lib.“, ca ministeriulu de resbelu impreuna cu alu instructiunei publice avú frumós'a idea a insarciná pe d. Socecu cu publicarea unei editiunei a poesieloru, cu cari d. V. Alesandri canta viteji'a ostenilorn romani, spre a se imparti gratis in armata. — Clubulu tinerimei din Bucuresci, indata ce a aflatu de marele triumfu alu poetului Alesandri, la concursulu dela Montpellier, a felicitatu telegraficu pe bardulu latinitatii. — Adunarea deputatiloru a votatu unu creditu estraordinariu de 478, 277 lei 69 bani pe sém'a ministeriului de financie, pentru cheltuielile ce va necessitá in cursulu anului 1878 fabricarea monetei de auru si de bronzu; apoi unu creditu estraordinariu de 1,200,000 lei spre a serví, cá a-conto societatii actionariloru cailoru ferate romane pentru transporturile de persóne si materiale militarie. — In aceea-si siedintia adunarea recunoscú drepturile de cetatianu romanu dlui Teofilu Francu, romanu din Transilvani'a si dlui Nicolae Luc'a, romanu din Madedoni'a.

— „Rom. Lib.“ afla ca scól'a din comun'a Stefanesci, jud. Ilfovu, sta de mai multu timpu inchisa, din caus'a absentiei invetiatoriului: acestu conscientiosu dascalu nu merge la Stefanesci, decatu a-si luá salariulu. Este tristu ca asia cevasi s'a potutu intemplá in tiéra. Numit'a fóia face bine, ca biciuiesce aspru nepasarea condemnabila a dascalului si a revisorelui seu.

— „Monitoriulu“ publica o adressa, prin care romanii din Cairo, capital'a Egipetului, au felicitatu pe Domnitoriulu Carolu cu ocasiunea solemnitatii dilei nascerii Sale. Ei, desi departe de sinulu patriei romane, tramitu caldurós̄e felicitari eroicului suveranu si Dómnei gratióse, bune si patriote, manifestandu totodata multiamire si recunoscintia catra tener'a si vitéz'a armata. Adress'a e subscrisa de 14 membrii ai comitetului alesu de colonia. — D. Tom'a Bagdatu proprietariu mare si deputatu, audiendu, ca primulu volumu din „Istori'a critica a Romaniei“ de d. Hasdeu care tractéza despre intinderea teritoriala a Romaniei prin urmare si despre drepturile ei asupra Basarabiei, s'a tradusu in limb'a francesa de d. Damé, dér' nu s'a potutu imprimá pana acuma, a oferitu intr'o scrisóre adresata „Romanului“ sum'a de 600 lei noui spre scopulu acest'a. O nobila si onorifica ofranda! — In Moldov'a e mare seceta, din care causa porumbulu n'a resaritu, ear' graulu e amenintiatu. Dumineс'a trecuta, ne spune „Cur.-Bal.“, s'au facutu in Iasi rogatiunile pentru plóie. Processiunea a plecatu dela metropolia. P. S. Archiereulu Bobulescu vicariulu Metropoliei incungiuratu de inaltulu cleru, cu icónele au strabatutu stradele pana la Copou unde se facura rogatiunile si santirea apei. Cu tóta caldur'a a asistatu lume multa. Providenti'a a ascultatu aceste rugi, ca-ci sér'a o plóia abundanta, care durà vreo 2 óre, recori pamentulu. Déca plói'a ar' fi tienutu tóta nóptea, ar' fi fostu totu ceea ce era de doritu.

(O explosiune la Paris.) Aducemu inca cateva detaile asupra acestui durerosu accidentu. Dupa „Telegrafulu“: Nóptea, care a urmatu explosiunea a fostu intrebuintiata in scóterea cadavreloru si a obiecteloru ce mai potusera scapá printre malurile de derimaturi. Pentru cá lucratorii se póta lucrá, s'au stabilitu indata vreo 80 lampe in lungulu façiadei caseloru distruse. Architectii prefecturei au incercatu se scape o deschidiatura, care se permita a ajunge in midiloculu ruineloru trecundu priu n. 24, dér' au renuntiatu la acésta idea, care presentá pericole reale pentru ómenii ce se intrebuintiau. Soldatii condusi de oficieri de geniu au inceputu se faca unu siantiu prin strada. Cu catu se ridicau sfaramaturele, focululu care era inabusitu sub acele enorme gramedi se aprindea din nou. Nu mai e nici o indoiéla, ca toti nenorocitii, cari n'au fostu ucisi, indata au muritu asfixiati de fumu. Sapaturile au datu la lumina intre altele multe, cadavrele a patru victime: dómn'a Felipon si patru servitóre ale sale. La 10 ore, se terminá cu derimarea unoru ziduri de la cas'a N. 20 si 25 din strad'a Beranger, se potú scóte fara pericolu cadavrulu unui omu ale carui picióre numai fusesera descoperite. Lucrarile au continuatu tóta nóptea, la lumin'a lampeloru instalate. Se deduse ordine negutiatoriloru de vinuri din strad'a Beranger se 'si tiena stabilimentele deschise pentru cá lucratorii se póta luá ceva nutrimente la trebuintia. Era unu spectaculu tristu si curiosu totu de odata. La lumin'a gazului, se vedeau pompierii, soldatii, lucratorii, intrecundu-se in ardóre. Vediendu cineva activitatea acestoru ómeni, ar' fi crediutu, ca spera inca a mai gasi vii sub derimaturi. La 6 ore diminéti'a, se descoperi cadavrulu dlui Delujane, in etate de 22 ani; elu esise de a casa in momentulu accidentului spre a se duce se prandiésca. Operatiunile de scapare s'au urmatu a doua di fara intrerupere si s'au descoperitu alte patru cadavre. Alte noui cadavre voru fi de siguru descoperite, ca-ci multi din cei, cari locuiau cas'a nu s'au gasitu.

Eata acuma cateva notitie asupra materiei, care prin explosiune a produsu sinistrulu. Acésta materi'a se numesce fulminantu de mercuriu; ea a fostu descoperita in 1800 de chimistulu Howard. In stare de umediala, fulminantulu de mercuriu nu e periculosu; in stare de uscatiune este din contra prea periculosu si sub lovitur'a expansiunei, elu face explosiune. Fulminantulu de mercuriu se tratéza cu puçina caldura, prin alcoolu concentratu intr'o disolutiune de mercuriu. Dupa cateva minute, mass'a lasa o pulbere cenusia. Acest'a e fulminantulu de mercuriu; spalatu cu apa destilata se conserva sub apa, de care ilu desparte si 'lu usuca la aeru candu e a se intrebuintiá. Unu chilogramu de mercuriu produce 1200 grame de fulminantu. Detunandu sub o massa de cupru, fulminantulu ridica la o inaltime de 30 ori mai considerabila de catu prafulu de pusca, adica diece chilograme numai de fulminantu producu intensitatea explosiunei unei incarcaturi de 150 pana la 300 chilograme earba ordinaria. Fulminantulu de mercuriu unitu cu silitre de jumetate greutate se serva la facerea capsuleloru de resbelu francese. Este destulu 1250 grame de fulminantu pentru a prepará 40,000 cartusie. Dupa declaratiunea dlui Blanchon, magasinulu din strad'a Beranger contienea 8000 grose de capsule representandu 576.000 capsule esplosibile. Déca in locu de fulminantu de mercuriu foculu ar' fi atinsu in pivniti'a dlui Blanchon dinamita, accidentulu ar' fi fostu de siguru inlaturatu, ca-ci aceste substantie nu detuna candu sunt numai aprinse, ci ardu incetu.

(„Orpheus“.) A mai aparutu in Budapest'a sub redactiunea dlui Goll János si Kisromai M. Béla si Nr. 9 si 10 alu brosiurei periodicé musicale „Orpheus“ din lun'a Maiu, care contiene pe 15 pagine urmatóriele piese: Tolnay G. I. „A. Czimbalmos“: Magosan repül a daru . . . — cantecu poporalu. — Fenyves Károly. „A. külföldi hazatérte“, fantasie pentru pianu cu 4 mani. — Fest Kálmán „Fanny-Valsu“ pentru pianu. — Németh Imre „Polca Mazur“. — Weinberger Al. „Polca Française“. Orpheus costa pe 1 anu 4 fl. 50 cr. pe $^1/_2$ anu 2 fl. 50 cr. pe trei luni 1 fl. 30 cr. Cate doue numere 60 cr. Editiunea fóiei se afla, Budapest'a II ker. foutcza Nr. 20.

Concursu.

Pentru ocuparea postului cantoreo-docentiale din comun'a Arpihatu situata in Protopopiatulu Basesciloru, pe lunga solutiune anuala de 200 fl. v. a. si cuartiru naturalu se deschide prin acésta concursu pana in 15 Juniu st. n. a. c.

Doritorii de a ocupá postulu acest'a sunt avisati recursale sale cu testimoniu de cualificatiune si atestatu de moralitate pana in diu'a susu insemnata ale substerne senatului scolariu din locu.

Basesci, 7 Maiu 1878.

3—3 **Gregoriu Popu,** A.-Diaconulu Basesciloru.

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 31 Maiu st. n. 1878.

5 % Rent'a charthia (Metalliques) . . .	63.85	Oblig. rurali ungare .	77.50
5 % Rent'a-argintu (imprumutu nationalu) .	66.40	„ „ Banat-Timis.	78.—
Losurile din 1860 .	114 50	„ „ transilvane.	—.—
Actiunile bancei nation.	810.—	„ „ croato-slav.	79.—
„ instit. de creditu	229.80	Argintulu in marfuri .	103.20
Londr'a. 3 luni. . .	118.65	Galbini imperatesci .	5.59
		Napoleond'ori . . .	9.48
		Marci 100 imp. germ. .	58.50

Editoru: Iacobu Muresianu.
Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.
Tipografi'a: Ioane Gött si fiiu Henricu.